

Lagritsa taasasustamisest Eestisse

Uudo Timm (Keskkonnaagentuur)
&
Auli Veske (TÜ)

RMK looduskaitsekonverents 2025
30.-31.10.2025

LAGRITS

KOHEV SABA AITAB
PUUDEL JA PUHMASTEL
RONIDES JA HÜPATES
TASAKALU HOIDA!

"ZORRO MASK"
AITAB LAGRITSAT
ERISTADA TEISTEST
UNILASTEST,
NÄITEKS PÄHKLINÄPISIT

SUURED KÕRVAD
AITAVAD KISKJA
LÄHENEMIST
MÄRGATA!

REEGLINA
TEGUTSEVAD AINULT
ÜÖSITI!

PEHME JA PAKS
KASUKAS HOIAB
LAGRITSA
TALVEUNE AJAL
SOOJAS.

MAGAVAD
VARJATUD PAIKADES
TALVEUN
OKTOOBRIST APRILLINI.

MAIS-JUULIS SÜNNIB
KUNI KUUS POEGA,
KES 40 PÄEVA VANUSELT
ISESEISUVAD.

KÕIGESÖÖJAD,
LEMMIKTOIDUKS PUTUKAD,
ÄMBLIKUD, USSID, TEOD,
SEEMNED, PUNGAD JA PUUVILJAD.

GRUPIELUVIISIGA
LOOMAD,
ÜKSTEDE KAIKUS
MAGAMINE ANNAB
SOOJA!

UNEPAIKADEKS SOBIVAD
PUUÕHNSUSED JA KIVIPIAOD,
AGA KA KIVIMÜÜRID,
EHITISED JA KOOPAD.

Lagritsa ökoloogiast

- Unilane -> talveuni
- Välimus -> zorro mask, kohev saba
- Paljunemine -> 1-3x aastas
- Toitumine -> kõigesööjad
- Eluviis -> öö loom, grupis
- Elupaigavajadused -> vt edasi :)

Liesenfelder et al (2025) *Ecological drivers of garden dormouse (Eliomys quercinus) occupancy in a human modified landscape in Germany*. Ecol. solut. evid

Kiisel, E. (1950). Oravhiire ökoloogiast. TÜ diplomitöö

Lagritsa tüüpilised elupaigad Kesk-Saksamaal

Lagritsa bioteop Taevaskojas Puig-Haavasaare vahel.

Foto E. Kumari

Lagritsa puhkekohad (a) puujuurte all, (b) kännupraos, (c) kiviunnikus.

Erhardt et al (2025). *Habitat requirements and home range use of the threatened garden dormouse (Eliomys quercinus) in a coniferous forest.* Eur J Wildl Res.

Lagritsa urkeavand noore kuuse
all Taevaskojas.

E. Kumari foto.

Kiisel, E. (1950). *Oravhiire ökoloogias*. TÜ diplomitöö

Lagritsa kadumisest ja staatusest

- Kadus kiirelt u 1950.-1970. kõikjalt Põhja-, Kesk- ja Ida-Euroopast
- Eestis viimane kinnitatud leid 1986. a, varem hajusalt levinud
- Põhjused ebaselged, vb ka regiooniti erinevad
- Pakutud nt pestitsiide, elupaikade kadu, epideemiat, kliimamuutusi jne
- Eestis III kat, kuid *de facto* juba välja surnud

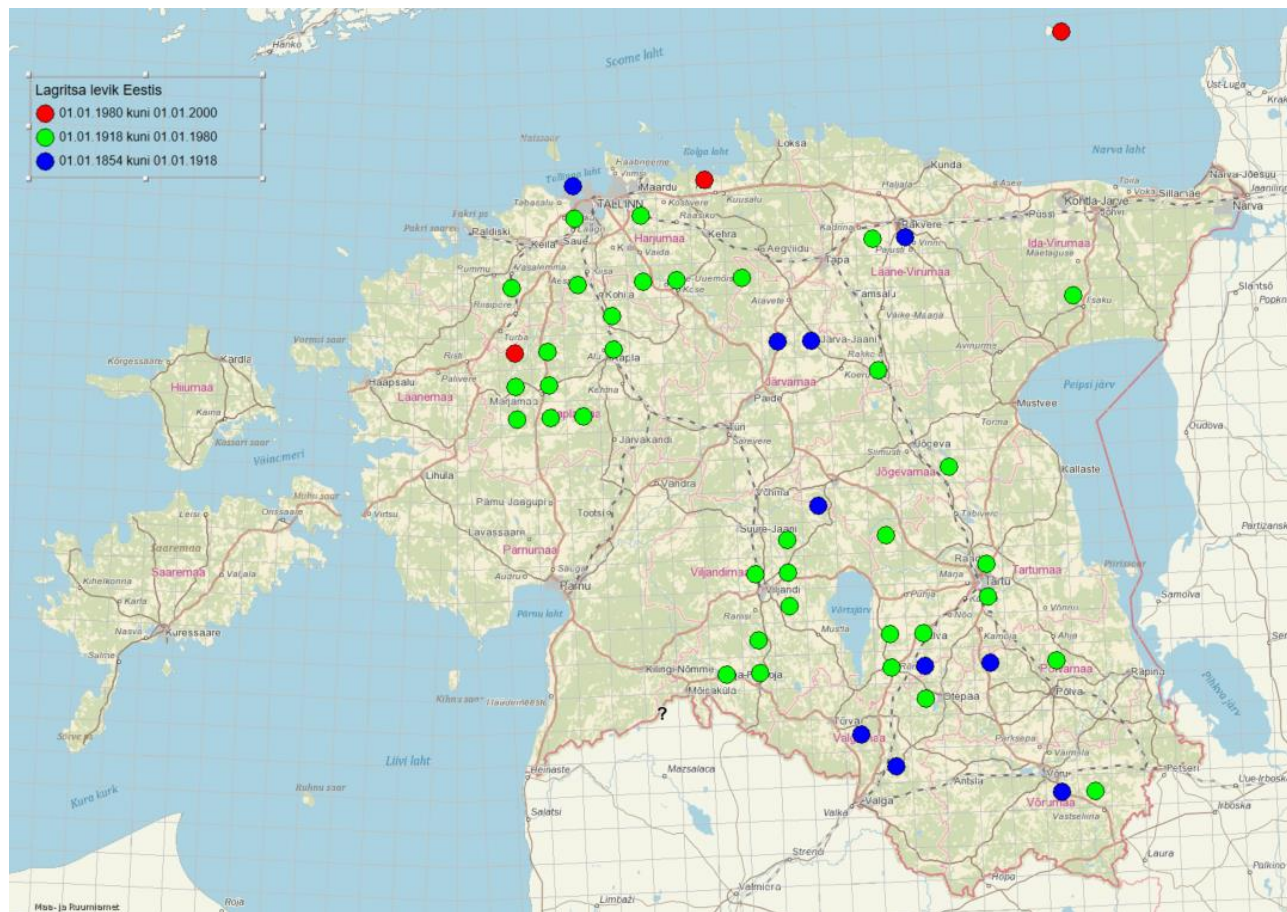

Euroopa
(= globaalne)

Eesti + 6 riiki:

Lagritsatest loomaiaias

Ettevalmistus:

Aedikud

Sisustus

Pesamaterjal

Toit

Esimesed lagritsad:

August 2021

12 looma

Gaia Zoo (Holland)

Sigimine

2022

1 pesakond (7 poega)

2023

3 pesakonda (21 poega)

2025

3 pesakonda (10 poega)

Taasasustamise plaanidest

Seni tehtud:

2021 loomaaia populatsiooni algus

2025 kaasati Tartu ülikool, koos tehtud:

- Vabatahtlike koondamine lagritsaklubisse
- Alade eelvalik Pakri saartel, sh imetajate eeluuring (pisiimetajad ja kiskjad)
- Hooandja ja meediakampaania:
 - Lagritsa tutvustamine + raha loomaaia aedikute laiendamiseks
 - 21 000€ kokku 700 annetajalt
 - Intervjuud, sotsiaalmeedia jne
- Tegevuskava
- Hollandis taasasustamise tulemusseire välitööd
- Loomaaias tänuüritus hooandjatele

Mis edasi?

Praegu käsil:

- Esitatud KIK-i rahastustaotlus
- Loomaaia aedikute planeerimine
- Tegevuskava kooskõlastamine ja kinnitamine

Loodetavasti 2026-2027:

- Esimeste loomade viimine loodusesse
- Tulemusseire: talvitumine, ellujäämus, toitumus jne
- Kiskjate ja toidubaasi inventuur
- Vahendite soetamine: eluspüügilõksud, pesakastid, seireseadmed

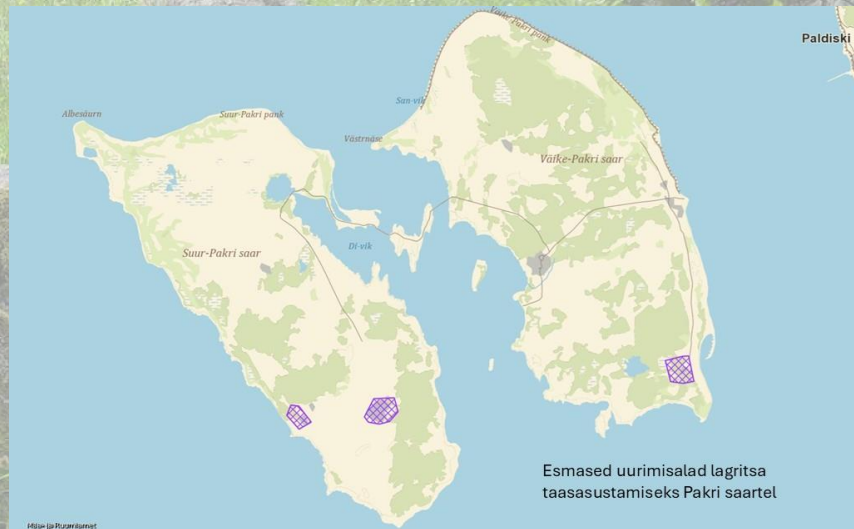
Lõpp-eesmärgid:

- Lähitulevikus: isendite ellujäämine -> sigimine, gen. mitmekesisus, eluala laiendamine
- Kaugemas tulevikus: elujõulised asurkonnad Eestis (ja mujal?)

Miks Pakri?

- Sobivad elupaigad, kivihunnikud, varemed, mosaiikne maastik
- Eeluuringud: toidubaas rikkalik, kiskjaid vähe
- Hõre inimasustus, kogukonna toetus
- Piiratud ala
- Kaitseala
- Logistika

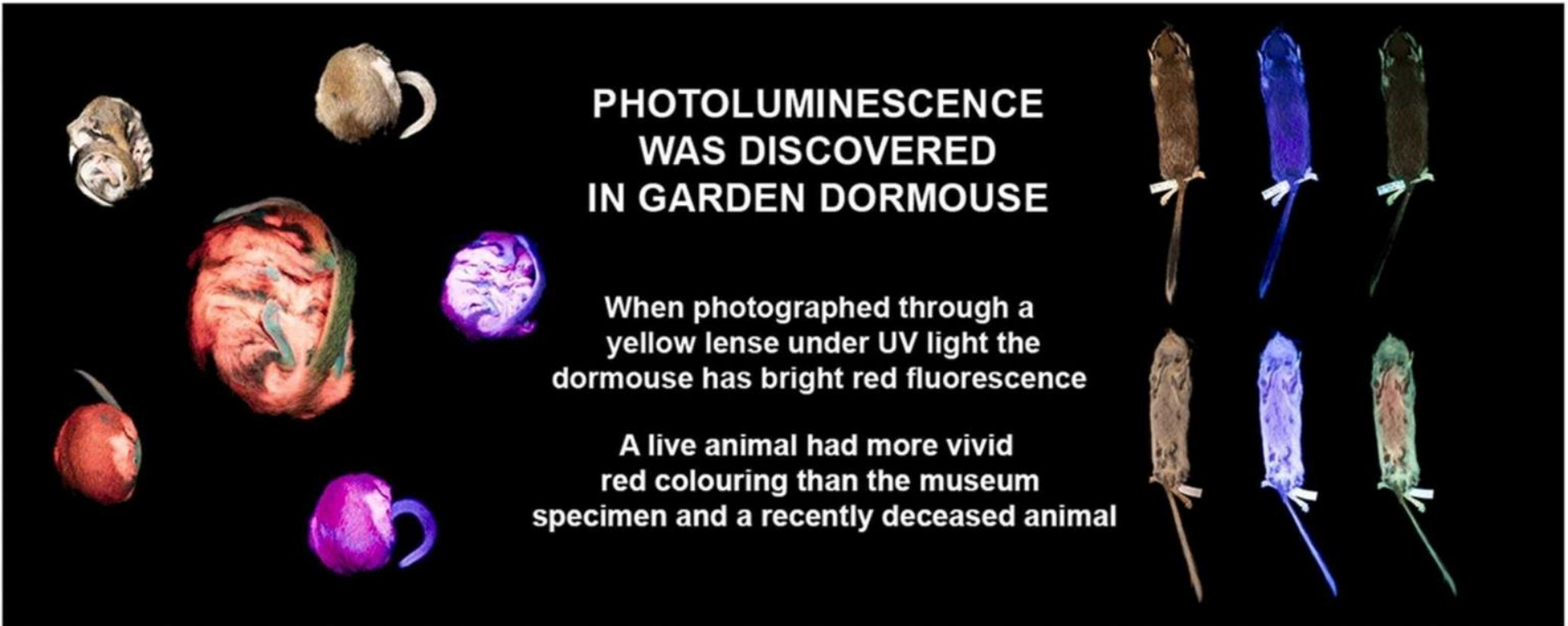

Fotod:
Auli Veske, Triin Tekko, Lauri Klein

Nature “Image of the week”

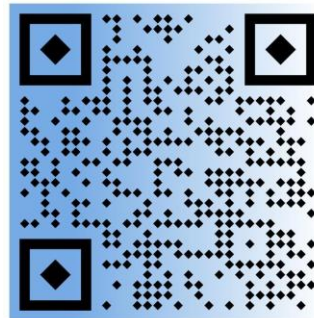

Lagrits tagasi Eestisse

AITÄH!

P.S.

??